

ARBEID MED ROMAN PERIODEPLAN uke 34-37

Læreplanmål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

Skriftlige tekster

- lese og tolke eksperimenterende og modernistiske tekster og kunne bruke disse som utgangspunkt for egen tekstproduksjon
- beskrive og vurdere egne lese- og skrivestrategier

Språk og kultur

- bruke bibliotekets sentrale databaser og andre faglige kilder, både tradisjonelle og elektroniske, i egne arbeider
- Skrive essay, litterære tolkninger og andre resonnerende tekster på bokmål og nynorsk med utgangspunkt i litterære tekster og norsk tekst og språkhistorie.
- Skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon.

Sentral ide:

Ved å lese romanen "Et grådig liv" blir en bedre kjent med skjønnlitteratur og etiske problemstillinger knyttet til egoisme, livskvalitet, sannhet, skyld og ansvar.

Prosessmål

Å lære elevene å arbeide strukturert og mer selvstendig med å lese en lang og krevende tekst.

Å bli bevisst egne lese og skrivestrategier.

Innholdsmål

- Lese og få inngående kjennskap til en nyere norsk modernistisk roman: *Et grådig liv* av Kristin Tosterud Holte.
- Reflektere over etiske problemstillinger knyttet til egoisme, livskvalitet, sannhet, skyld og ansvar.
- Beherske deler av episk analyse og kunne bruke sentrale analyseord.
- **Skrivekurs:** Kunne skrive sammenhengende tekst (artikkel) med god struktur og med fokus på god innledning.

Vurdering

- Lesemarket skal leveres inn som oppgave på Its L til godkjenning.
- Skriftlig vurdering (3 timer): Skrive artikkel på hovedmål. Vurderingskriterier i eget rubrikkskjema.

Emne

Romanen *Et grådig liv* av Kristin Tosterud Holte (2007)

Anmeldelser av romanen fra [nrk](#) og [Dagbladet.no](#).

PowerPoint om analyse av episke tekster

Elevene blir presentert for teoristoff om romansjangeren og krimromanen, artikkelsjangeren og kildehenvisninger.

Bakgrunnskunnskap

- Om lesing. Samtale i par. (Se eget ark).
- Om grådighet. Friskriving. (Se eget ark).

Læringsstrategier

- Samtale om roman – par og plenum
- Leseark med ulike oppgaver (forfatterens håndverk, kolonnenotat og refleksjonsoppgaver mm)
- Skrivemal

Sentrale ord

Sjanger

- Episk tekst
- Roman
- Krimsjangeren/kriminallitteratur
- Biografi

Analyse

- Komposisjon
- Synsvinkel
- Tema
- Personkarakteristikk (ytre og indre trekk)

Innhold

- Sannhet
- Etikk og etiske valg
- Grådighet eller griskhet (En av de syv dødssynder)

Refleksjon og egenvurdering (Se eget ark).

ARBEIDSPLAN

UKE 34, 10 t

NB! Minner om at det blir lagt opp til at dere skal lese videre i romanen hjemme (lekse/lesebestilling).

Onsdag 22.8, 2 timer

Introduksjon til tema og periodeplan
Bakgrunnskunnskap: Om lesing
Sjangerlære. Romansjangeren og kriminalromanen

Torsdag 23.8, 2 timer

Bakgrunnskunnskap: Om grådighet
Lese første del av romanen
Romanen: Lese/lytte/samtale (lesearket)

Fredag 24.8, 2 timer

Romanen: Lese/samtale/skrive (lesearket)
Lærer gir en lesebestilling til tirsdag 28.4

UKE 35, 10 t

Tirsdag 28.8, 4 timer

Romanen: Lese/samtale/skrive (lesearket)
Arbeid med analyseord: Komposisjon – se PP

Onsdag 29.8, 2 timer

Romanen: Lese/samtale/skrive (lesearket)
Analyseord: Synsvinkel – se PP

Torsdag 30.8, 2 timer

Romanen: Lese/samtale/skrive (lesearket)
Analyseord: Tema – se PP

Fredag 31.8, 2 timer

Romanen: Lese/samtale/skrive (lesearket)
Analyseord: Personkarakteristikk – se PP

UKE 36, 10 t

Tirsdag 4.9, 4 timer

Oppsummerende arbeid med romanen
Vi leser to anmeldelser av romanen

Skrivekurs: Om kilder og kildebruk

Onsdag 5.9, 2 timer

Skrivekurs forts.: Artikkelsjangeren
Arbeid med skrivemal til romananalyse

Torsdag 6.9, 2 timer

Siste frist innlevering av leseark

Skrivekurs forts.: Artikkelsjangeren

Arbeid med skrivemal til romananalyse – levere inn 1.utkast

Fredag 7.9, 2 timer

Skrivekurs forts.: Artikkelsjangeren

Arbeid med skrivemal til romananalyse – individuell respons og veiledning videre

UKE 37, 3 t

Tirsdag 11.9, 3 timer

Skrive ferdig tekst og levere inn.
Refleksjon og egenvurdering

Bakgrunnskunnskap - om lesing

Samtale i par (A og B). A stiller B spørsmålene under. Bytt deretter roller. To par må presentere for klassen hva de har kommet frem til. Tid: 10 min.

- Hva er ditt forhold til bøker?
- Hva er en roman?
- Hvilke romaner har du lest før?
- Hva slags tekster har du skrevet i forbindelse med litteratur?
- Hvilke utfordringer vil lesingen av romanen by på for deg, tror du?

BAKGRUNNSKUNNSKAP – TIL TEMA I ROMANEN "ET GRÅDIG LIV" FRISKRIVINGSOPPGAVER OG SAMTALE

1. SVAR KORT:

Hva forbinder du med grådighet eller griskhet?

Det første jeg tenker på er.....fordi.....Deretter forbinder jeg grådighet med.....

2. SKRIV MINST 50 ORD:

Velg ett av disse ordtakene og skriv hva du tenker ordtaket vil ha frem. Du står fritt i valg av stil og sjanger.

Putt ikke mer i munnen enn du kan gape over.

[Danske ordtak](#)

Rekker man fanden lillefingeren, tar han hele hånden.

[Nordiske ordtak](#)

Den som ikke er tilfreds med nok, blir heller ikke tilfreds med overflod.

[Norske ordtak](#)

Den som vil ha alt, får ingenting.

[Norske ordtak](#)

Den grådige blir ikke mett før han har munnen full av jord.

[Svenske ordtak](#)

3. Visste du at:

Grådighet er en av de syv dødssyndene i følge katolsk lære. Les hva Illustrert Vitenskap skriver om det:

"Allerede omkring år 600 lagde pave Gregor den store en liste over dødssynder. Listen ble senere endret, og omfattet til slutt de syv dødssyndene som vi kjenner i dag – det vil si **hovmot, gjerrighet, utukt, misunnelse, fråtseri, vrede – og livslede eller latskap, særlig åndelig latskap**. I tradisjonell katolsk teologi skjelnes det mellom tilgivelige synder og dødssynder, der dødssynden er et menneskes opprør mot Gud – altså en bevisst overtredelse av hans lover. Hvis ikke dødssynden blir skriftet og tilgitt, fører den uunngåelig til åndelig død og fortapelse."

Samtal to og to så i plenum: Hva er en "dødssynd" og hva tror du menes med "åndelig død"? Hvorfor tror du nettopp disse syv syndene oppfattes som særlig negative?

LESEARK til arbeidet med "Et grådig liv" av Kristin Tosterud Holte
Strategiene er ment som arbeidsøker før, under og etter lesingen.
Lesarket kan fungere som god støtte i arbeidet med artikkelskrivingen.

1. Forfatterens håndverk

Hvordan skal vi lese romanen?

Romanen har flere nivå. To av dem er tydelig markerte. Anna leser en biografi om seg selv som heter "Dødelig Udødelighet". I romanen er biografien skrevet med liten skrift, mens Annas kommentarer til biografien om seg selv er skrevet i normal størrelse. Romanen består av 36 kapitler og fortelles hovedsakelig gjennom tilbakeblikk. Det vil si at hendelsene som beskrives ligger i fortiden. Gjennom lesningen får vi gradvis vite hva som har skjedd.

OPPGAVE - TO OG TO:

- Diskuter hva som skjer når boken har flere nivå. Hva betyr det for vår forståelse av hovedpersonen at det er flere som mener de forvalter "sannheten"?
- Hvilken effekt har det på leseopplevelsen at hendelsene fortelles gjennom tilbakeblikk?

2. Vi nærleser første kapittel

Oftest er det slik at forfatteren legger viktig informasjon i starten av en roman. Det kan være **frempek**, dvs signal som peker fram mot noe som skal komme senere i teksten, sentrale opplysninger om karakterene, om tema eller en stemning som danner seg.

OPPGAVE. Vi leser kapitlet høyt i klassen og diskuterer hva som kan være viktig å legge merke til. **NOTER STIKKORD:**

3. Stopp opp – finn ut og reflekter (etter å ha lest noen kapitler)

a. OPPGAVE: Hva er en *biografi*? Hvilke ulike typer biografier finnes? Hvilke utfordringer møter en på når en skal skrive en biografi? Skriv ned minst tre momenter.

b. OPPGAVE: Ove Rikstads prosjekt – hva får vi vite om dette?

c. OPPGAVE: Hva er *sannhet*? Finnes det en sannhet eller flere? Kan vi noensinne finne frem til sannheten om Anna?

4. Kolonnenotat - personkarakteristikk

OPPGAVE: Anna, Johannes og Ulrikke er bokens hovedpersoner. Etter hvert som du leser skal du fylle inn informasjon om dem i kolonnenotatet under. Du må ha minst ett moment i hver rubrikk.

PERSON	BAKGRUNN	UTSEENDE	PERSONLIGHET	UTVIKLING
Anna				
Johannes		"Bestemt munn og stive øyenbryn"		Går fra å være ung og amisiøs lege, til å virke motløs og sliten.
Ulrikke			Naiv/godtroende	

5. Kolonnenotat - handlingsoversikt

OPPGAVE: Mens du leser noterer du en setning til hvert kapittel. Finn også et sentralt sitat til handlingen i hvert kapittel. Skriv inn sidetallet der du fant sitatet.

KAPITTEL	INNHold	SITAT med sidetall
Kap. 2	Anna leser i biografien om detaljer knyttet til foreldrene, særlig faren Nils. Anna lurer på hvor han har fått all informasjonen fra.	<i>"Også er det jo dette med at hu så gjerne ville bringe slekta videre" (Nils/faren om Anna).</i>

6. Kolonnenotat - Typiske trekk ved (sen)modernismen

Denne strategien trener oss på å knytte skjønnlitteratur opp til en litteraturhistorisk periode. I venstre kolonne kan du lese påstander om hva som er typiske kjennetrekke for modernistisk eller senmodernistisk litteratur. I kolonnene til høyre skal du kunne finne "bevis" i teksten eller støtte for disse påstandene.

PÅSTAND	"BEVIS" i teksten	"BEVIS" i teksten	KOMMENTAR
Menneskene i romanen er selvsentrerte.	Som syk blir Anna stadig mer opptatt av seg selv og sin egen helsetilstand.		Anna forteller sykehuspresten at hun synes at sykdommen gjør henne selvsentrert. Hun har altså en viss selvinnsett.
Menneskene i romanen er på jakt etter identitet.			
Romanen handler om oppbrudd for kjernefamilien.		Martin, Anna og Johannes' sønn, er homofil og ønsker ikke egne barn.	
Menneskene i romanen kjenner på eksistensiell angst og opplever meningsløshet.			
Romanen uttrykker tap av tro på vitenskapen.		Ulrikke blir gitt opp av helsevesenet. Ulrikke søker hjelp innen alternativ medisin.	
Romanen handler om etiske utfordringer.			
Romanen eksperimenterer med skjønnlitterære sjangre (formen).			

7. Spørsmål på ulike nivå (FoSS; forholdet mellom spørsmål og svar.)

Alle spørsmålene under er refleksjonsspørsmål (av typen "forfatteren og meg-spørsmål") der du som lese må tenke selv etter å ha lest hele romanen. Du finner mao ikke svar direkte i teksten. Tips: Ta i bruk det du har skrevet i oppgave 4 og 5 når du skal svare. Samlet svar må utgjøre minst 400 ord.

1. På hvilken måte kommer Anna og Johannes frem til en løsning for Annas situasjon?
2. Hvor er vendepunktet i romanen?
3. Hvordan utvikler forholdet mellom Johannes og Anna seg fra starten til slutten av romanen?
4. Er Ulrikke en hovedperson eller en biperson? Begrunn svaret ditt.
5. Hva er det Rikstad ikke har fått med seg i boken når han prøver å forklare Annas handlinger?
6. Hvordan vises Johannes usikkerhet i forhold til prosjektet i Brasil?
7. Ta stilling til Annas uttalelse; "Fortjente jeg ikke å dø, jeg som ville ta livet av en ganske ung jente, og med det også barnet hennes?". Er du enig eller uenig? Begrunn svaret ditt.
8. På hvilken måte får leseren svar på en del spørsmål i det siste brevet Anna får fra Johannes?

EGENVURDERING

ARBEID MED ROMAN - *ET GRÅDIG LIV*

Navn:

1. Hvordan likte du boka?
2. Hvordan opplevde du det å arbeide med en lengre tekst som denne?
3. Hvordan har du jobbet tidligere med lesing av lang tekst/roman på skolen?
4. I hvilken grad synes du strategiene vi har brukt i denne perioden har hjulpet deg til å forstå romanen *Et grådig liv*? Kryss av og skriv gjerne en kort kommentar:

Strategier	I liten grad	I noen grad	I svært høy grad	Kommentar
Bakgrunnskunnskap Friskrivning: ordtak om grådighet				
Leselogg (mange ulike strategier).				
Hvilken av strategiene i leseloggen lærte du mest av? (kolonnenotat - personkarakteristikk, handling, stopp opp, finn ut og reflekter, konklusjon- støtte, spørsmål på ulike nivå (FoSS).				

5. Har du forslag til noe vi kunne gjort annerledes under arbeid med romanen?

Artikkeloppgave til

Et grådig liv

OPPGAVER TIL VALG

Krav: Skriv en artikkel med innledning, hoveddel og avslutning. Lag din egen overskrift. Skriv minst 2 A4-sider. Bruk lesearket ditt som hjelp og se også på det du skrev om grådighet (bakgrunnskunnskap). Minst en sekundærkilde må være synlig i teksten din og oppgis i en kildeliste til slutt. Se ellers vurderingskriterier i eget rubrikkskjema.

ARTIKKELOPPGAVE 1 – FLERE SANNHETER?

Analysebegrep: Fortellersynsvinkel

Romanen har to fortellersynsvinkler. Redegjør for disse to og skriv om hvilke konsekvenser dette får for forståelsen. Hva er de viktigste forskjellene mellom Rikstad og Annas oppfatning av virkeligheten? Kommenter kort hvilke motiver du mener styrer de to presentasjonene av virkeligheten.

ARTIKKELOPPGAVE 2 – AVGJØRENDE ØYEBLIKK

Analysebegrep: Komposisjon

Hva preger komposisjonen i romanen? Kommenter spenningskurven. Drøft hva som er de tre mest avgjørende øyeblikkene i boka. Kommenter kort om det hadde vært mulig med en annen utgang på romanen enn den forfatteren valgte.

ARTIKKELOPPGAVE 3 – UTFORDRINGER I VÅR TID

Analysebegrep: Tema

Et grådig liv tar for seg viktige utfordringer mennesker i dag kan stå ovenfor. Hvilke tema vil du trekke frem? Kommenter kort disse. Forklar hvordan to av temaene bygger seg opp i boka. Kommenter aktualiteten av disse.

ARTIKKELOPPGAVE 4 – HVEM ER ANNA?

Analysebegrep: Personkarakteristikk

Gi en personkarakteristikk (ytre og indre trekk) av Anna. Beskriv forholdet mellom henne og Johannes. Drøft i hvilken grad Anna gjennomgår store endringer?

ARTIKKELOPPGAVE 5 – ETIKK OG ETISKE VALG

Analysebegrep: Tema

Romanen belyser flere etiske problemstillinger. Redegjør for to av dem og drøft om dette er realistisk og aktuelt i dag. Hvor langt kan et menneske gå for å oppnå egen lykke?

Husk at du skal skrive flere utkast til artikkel. Responsen på førsteutkastet vil i hovedsak konsentrere seg om tekststruktur og om du svarer på problemstillingen.

SKRIVEMAL MED FOKUS PÅ INNLEDNING **Eksempler knyttet til «Et grådig liv»**

Husk hva Powerpointen om artikkelskriving sier om hva en innledning bør inneholde (presentasjon av teksten, "reiserute", interessevekker).

Eksempel på hvordan du kan begynne med presentasjonen:

- *Kristin Tosterud Holte har skrevet...*
- *Romanen "Et grådig liv" er skrevet av ...*
- *Kristin Tosterud Holte skrev i ...*
- *"Et grådig liv" er en roman som ...*
- *Romanen jeg skal skrive om heter...*

Videre må du skrive det som er riktig og viktig for at oppgaven skal få en **interessevekker og reiserute**. En reiserute forteller leseren hva du skal fokusere på i oppgaven, slik at leseren kan følge med på og forstå strukturen. En interessevekker skal skape forventninger og gi leseren lyst til å lese videre.

Eksempler på hvordan reiseruten kan begynne:

- *I oppgaven vil jeg først ta for meg...*
- *Jeg vil til å begynne med ...*
- *I oppgaven vil jeg først og fremst fokusere på...*
- *Romanen har flere interessante sider, jeg vil...*
- *Oppgaven min vil ha fokus på...*

Skrivemal for artikkel-innledning:

Ta utgangspunkt i skrivemalen under og skriv din egen tekst i rubrikken.

Romanen jeg skal skrive om heter ... og den er skrevet av ... og ble utgitt i

Forfatteren er kjent for ... og ...

Romanen jeg har lest handler kort fortalt om ...

Teksten tar for seg viktige tema som.... og.....

I oppgaven vil jeg først og fremst fokusere på...

Vurderingskriterier for artikkel –

Kriterium	Fremragende	Kompetent	Under utvikling	På begynnerstadiet
Tekststruktur	Artikkelen har en svært ryddig og leservennlig struktur med en interessevekkende og presis innledning, en oversiktlig hoveddel og en egen avslutning.	Artikkelen har en tydelig og logisk organisering med innledning, hoveddel og avslutning. Avsnittene er korrekt markert slik at teksten får en leservennlig struktur.	Artikkelen har bare delvis en organisering med innledning, hoveddel eller avslutning. Avsnittene er mangelfullt eller inkonsekvent markert.	Artikkelen er organisert uten tydelig innledning, hoveddel og avslutning. Teksten har mangelfull avsnittsinndeling.
Svarer på problemstillingen	Svarer på problemstillingen på en svært god måte. Går i dybden. Har mange relevante eksempler som anvendes på en selvstendig måte.	Svarer i stor grad på problemstillingen. Går i dybden. Har mange relevante eksempler.	Svarer i noen grad på <i>noen</i> av sidene ved problemstillingen. Går noe i dybden. Har noen relevante eksempler.	Svarer i liten eller ingen grad på problemstillingen. Går ikke i dybden. Har få eller ingen eksempler.
Fagbegrep/ analyseord	Bruker svært relevante fagbegreper/ analyseord og har et rikt ordforråd.	Bruker et kompetent og voksent språk som passer til innholdet, men er ikke alltid presis med tanke på ordvalg og fagbegrep /analyseord.	Bruker et akseptabelt ordforråd og noen få fagbegrep/analyse ord, men er upresis med tanke på ordvalg.	Bruker få eller ingen fagbegrep/analyseord. Bruker et enkelt ordforråd.
Språk – grammatikk og syntaks	Uttrykker seg svært presist og avansert. Har et modent og variert språk.	Har lite ordfeil og svært få mangelfulle setninger. Viser evne til å uttrykke seg modent og presist.	Har noen ordfeil og noen upresise eller ufullstendige setninger.	Har mange språkfeil på ordnivå og upresise eller ufullstendige setninger.
Tekstbinding	Har svært god tekstbinding mellom de enkelte setningene og avsnittene.	Har stort sett god tekstbinding mellom de enkelte setningene og avsnittene.	Har noen grad av tekstbinding mellom de enkelte setningene og avsnittene.	Har liten grad av tekstbinding mellom de enkelte setningene og avsnittene.
Bruk av kilder	Flere gode kilder er brukt på en selvstendig og kritisk måte. Kildene er oppgitt på korrekt måte.	Flere gode kilder er brukt, men mangler bredde/dybde. Kildene blir langt på vei brukt på en selvstendig og kritisk måte. Kildene er oppgitt på korrekt måte.	Noen/få relevante kilder er brukt, men i liten grad utnyttet i presentasjonen. Kildene er mangelfullt oppgitt.	Ingen/få relevante kilder er brukt og/eller ikke oppgitt.

+ Ønske: